

El a kezekkel az állami földektől!

A Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (Magosz) utoljára szólítja fel Veres János pénzügyminisztert és Tátrai Miklóst, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.

vezérigazgatóját, hogy azonnal állítsák le az állami földek magánkézbe adását. **Dr. Budai Gyulát**, a

Magosz szövetségi igazgatóját kérdeztük:

- Milyen következményei lehetnek, ha nem teljesíti a kormány a gazdák követeléseit?
- Régi problémáról van szó. Először Gráf József miniszter úrhoz fordultunk, hogy hirdessen az állami földek vonatkozásában értékesítési moratóriumot. Akkor még az agrártárcához tartozott a Nemzeti Földalapkezelő - ez az állami földeket kezelte és hasznosította -, de Gráf József válasza sem méltatta kérésünket, sőt még egyeztetést sem volt hajlandó tartani ebben az ügyben. Ezt követően az állami földek kezelése és hasznosítása átkerült a Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-hez, aminek Tátrai Miklós a vezérigazgatója. Ő nem más, mint Veres János pénzügyminiszter korábbi államtitkára. Úgy gondoltuk: egy utolsó kísérletet teszünk, hogy tárgyalásos úton oldjuk meg ezt a problémát.
- Történt egyeztetés a Magosz és a kormány között?
- Az érdekképviseltek folyamatosan egyeztetnek az agrártárcával a földtörvény és egyéb jogszabályok vonatkozásában. Nagyon nehéz úgy egyezkedni, hogy mi a tárgyalóasztalnál megállapodásra törekszünk, de ők a háttérben nem eszerint cselekszenek. Mondok egy példát az állami földek értékesítésére. A 60 éves Bábolna Zrt. fizetéseképtelensége miatt az állami tulajdonos ez év márciusában kezdeményezte a cég felszámolását. Így bizonytalanná vált a társaság által hasznosított saját és a haszonbérletbe vett földterületek művelése. A Magosz a Bábolna Zrt.-hez tartozó 12 ezer hektárnyi termőföld folyamatban lévő értékesítési pályázatainak tapasztalatai alapján attól tart, hogy az állami földek olyan vállalkozói körök kezébe kerülhetnek, amelyek mögött olasz, osztrák és más külföldi érdekeltségek állnak. Azt javasoljuk, hogy a helyben lakó, mezőgazdasági termelést folytató magyar gazdák alkotta konzorciumoknak kell adni a bábolnai földeket. A Bábolnához tartozó, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szendrő környékén lévő 6 ezer hektáros termőföld folyamatban lévő értékesítési pályázatával kapcsolatban több környékbeli gazdálkodó levélben kezdeményezte, hogy akár vásárlással, akár haszonbérleti formában készek hasznosítani a területet. A gazdák két konzorciumának kevés az esélye, hogy megnyerje a földterületekre kiírt, immár harmadik pályázatot. Az agrártárca válaszeleveléből nem az derül ki, hogy támogatnák a magyar gazdák vételi ajánlatát. Attól tartunk, hogy a földeladási pályázatok feltételeit előre meghatározott befektetői körök "szájíze" szerint határozták meg. Amennyiben nem hirdetnek értékesítési moratóriumot, úgy előkészületet fogunk tenni arra, hogy megkezdjük egy országos demonstrációnak a szervezését. Ez az utolsó tiltakozási eszközünk. Mi tárgyalásos úton próbáltuk rendezni ezeket a dolgokat, sajnos úgy látom, süket fülekre találtunk. Az elmúlt évek tapasztalata pedig azt mutatja, hogy ennél a kormánynál tárgyalás útján nem lehet semmit elérni, eddig csak az erődemonstráció bizonyult hatásosnak. Az agrárdemonstráció a gazdák legvégső eszköze, amikor már semmilyen más lehetőség nincs arra, hogy egy nagyon fontos kérdésben döntés szülessen.
- Milyen méretű demonstrációra lehet számítani?
- A Komárom-Esztergom megyei gazdák már jelezték, hogy ők Bábolna környékén körbe fogják zárni a volt állami gazdaságot, illetve az elnökség tagjai egy országos demonstrációra tettek

javaslatot, amit minden megyében megtartanánk, sőt Budapest köré is megszerveznénk. Egyelőre az az igény fogalmazódott meg, hogy kezdjük el az előkészületet az országos demonstráció szervezésére. Ha nem tudjuk másképp megvédeni a magyar földet, az állami földeket, akkor ezt a módszert választjuk.

- Tudtommal 2011-ig moratórium van a földvásárlásra.

- Nem a külföldiek földvásárlásáról van itt szó, hanem azoknak az állami földeknek az értékesítéséről, amiket most kifejezetten befektetői társaságoknak kívánnak átjatszani.

Szendrőn például közel ötezer hektár terület kerülhet egy nyírbátori befektetői csoport, a Veres János pénzügyminiszter nyírbátori baráti körébe tartozó Kelet Grain Kft. kezébe. Az elmúlt fél évben négyszer írták ki a pályázatot a szendrői állami földekre, melyekre 23 magánszemély a nyírbátori Kelet Grain Kft.-vel együtt pályázott. Furcsának tartjuk azt is, hogy miért csökkentették a pályázati kiírást 1,2 milliárdról hirtelen 600 millió forintra. A kft. cégjegyzékében szerepel Szarka György neve, aki 1993-ban annak a Bogát-Fer Kft.-nek a könyvvizsgálója volt, amelynek akkor Veres János az ügyvezetője, később a tulajdonosa volt. Ezek azok a csoportok, amik 2011 előtt kívánják megkaparintani a még állami tulajdonban lévő földeket. Azt akarjuk megakadályozni, hogy olyan befektetői körök szerezzék meg az állami földeket, amelyek 2011 után értékesítenék könnyen szerzett birtokaikat.

- Már most külföldiek kezében van a termőföldek egy része. Nem kellett volna erőteljesebben fellépni a törvénytelen földátjatszás ellen?

- Tudjuk: a fél Dunántúl osztrák kézen van a zsebszerződések következtében. Lépünk vissza az időben: 2001-ben az Orbán-kormány létrehozott egy olyan bizottságot, amely a zsebszerződéseket vizsgálta, és az ezeket lehetővé tevő jogi kiskapuk bezárását célozta meg. A Medgyessy-kormány pedig hivatalba lépése után megszüntette ezt a bizottságot. Nagyon nehéz érdekképviselőként eljárni, amikor a politika teljesen mást akar. Tudjuk, hogyan lehet ezeket a jogi kiskapukat bezárni, és elejét venni annak, hogy a zsebszerződések érvényesek legyenek.

- Készítettek-e olyan programot, ami az átjatszott földek visszavételét célozza meg?

- A Magosznak megvan az erre vonatkozó határozott programja, elképzelése, és együttérzünk azokkal a gazdákkal, akik az idegen felvásárlók miatt nem jutottak földhöz. Május 21-én a minisztérium felé beküldtük a földtörvény módosítására vonatkozó javaslatunkat, mely úgy fogalmaz, hogy a termőföld tulajdonjogát földcseré-vel nem lehet megszerezni, kivéve a birtokegyesítés célú földcserét a helybenlakás szabályainak figyelembevételével. Ezáltal egy kiskaput be tudnánk zárni. A másik probléma az elbirtoklás határidejének meghosszabbítása. Lejár a jogszabályban meghatározott 15 év, és ha valaki háborítatlanul elbirtokol egy földterületet, és igazolja két tanúval, hogy ezt ő művelte, akkor ennek tulajdonjogát megszerzi. Rendezni kell az öröklés problémáját a termőföldek vonatkozásában is, illetve a legfontosabb dolog, hogy a földtörvényben az elővásárlási sorrendet, amit a Medgyessy-kormány megváltoztatott, vissza kell állítani a 2001 előtt meghatározott időpontra, amikor a helyben lakó gazdáknak, családi gazdálkodóknak elővásárlási joguk volt a termőföld vonatkozásában. Rendezni kell az osztatlan közös sorsát, illetve a szövetkezeti külsős üzletrészeket, melyek mind-mind a földhöz kapcsolódnak. Nekünk erre megvannak a konkrét elképzeléseink. Amennyiben rövid időn belül kormányváltás történik, és a Magosz megkapja a lehetőséget, hogy a hatalomra kerülő ellenzéki pártnak, a Fidesznek az agrárprogramjában döntő befolyást szerezzen, úgy ezeket a terveket mindenképpen megvalósítjuk.

- Nem korai a 2011-es dátum a moratórium kérdésében? Egy nehéz gazdasági helyzetben lévő országban talán újra kéne tárgyalni az EU-val ezt a megállapodást.

- Így van. Az állami termőföldek sorsát megnyugtatóan kell rendezni. Ez nem egy kőbe vésett dátum, az Európai Uniónál lehet kezdeményezni, hogy 2013-ig ezt a moratóriumot meghosszabbítsák. Ennek egy feltétele van: azt kell mondani az uniónak, mi még nem vagyunk fölkészülve arra, hogy a hazai földpiacot megnyissuk az uniós állampolgárok előtt. A változtatást csak kezdeményezni kéne, és úgy gondolom, hogy az esély is megvan rá. Sajnos ez a jelenleg hatalmon lévő kormánynak nem érdeke. Pontosan azért, amit korábban elmondtam, hogy egy olyan befektetői csoportot képviselnek, vagy akarnak helyzetbe hozni, amely spekulatív céllal vásárolja meg a földet. Ők ezt a spekulációs célt 2011-ben realizálni akarják. Tehát nekik az eredeti dátum tökéletesen megfelel. Mi pedig azt mondjuk, hogy meg kell kezdeni az unióval a tárgyalásokat a moratórium határidejének kitolására.

- Gondolkodnak azon, hogy az EU mezőgazdasági támogatási rendszere, de a saját kormányunk lépései sem szolgálják a magyar gazdák érdekeit?

- A jelenlegi kormány az új támogatási rendszert, az egyszerű farmtámogatást kívánja bevezetni 2009. január 1-jétől. A Magosz ezt kifejezetten elutasítja. Az EU biztos május 20-án bejelentette, hogy a jelenleg hatályos támogatási rendszert az újonnan csatlakozott 10 tagállam 2013-ig alkalmazhatja. Nem lenne kötelező áttérnünk erre az új támogatási rendszerre. Nem támogatjuk a bevezetést, mert Magyarországon nincs egységes föld- és földhasználati nyilvántartás, rendezetlen a birtokszerkezet és az üzemi struktúra. Ez a rendszer bebetonozná a birtokrendszert, ugyanis a gazdák által igényelhető támogatások mértékét egy meghatározott bázisidőponthoz kötné. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha egy gazdálkodó a kijelölt időpontban nagy számú haszonállattal vagy megművelt földterülettel rendelkezik, a támogatás akkor is magas marad, ha később már kevesebb állatot tart vagy kisebb területet művel meg. A jelenlegi rendszer területi alapon működik, a gazdálkodók hektáronként igényelhetnek támogatást az uniótól, vagy vehetik igénybe a jelenleg 25 százalékos nemzeti kiegészítő támogatást.

Oláh János József